

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Ιλ3Α(ε)****ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ****ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ****Ημερομηνία: Σάββατο 24 Ιανουαρίου 2026****Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες****ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ****ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ****ΘΕΜΑ Α****A1.** Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων:

- α.** Αγροτική μεταρρύθμιση
- β.** Κλήριγκ
- γ.** επανάσταση του Φεβρουαρίου 1862

Μονάδες 15**A2 α.** Να αντιστοιχήσετε τους αριθμούς της **στήλης Α** με τα γράμματα της **στήλης Β**:

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ναπαίοι	α. Η Αναθεωρητική Εθνοσυνέλευση ανακηρύχθηκε Συντακτική.
2. 1854	β. Διπλή παραίτηση της κυβέρνησης Βενιζέλου.
3. 1915	γ. Επιβολή της δικτατορίας του Ι. Μεταξά.
4. 25 Ιανουαρίου 1921	δ. Εκπρόσωποι του ρωσικού κόμματος.
5. 4 Αυγούστου 1936	ε. Ο ναυτικός αποκλεισμός της χώρας από τους Αγγλο-Γάλλους.

Μονάδες 5

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Ιλ3Α(ε)**

A2 β. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση και δίπλα του τη λέξη **Σωστό (Σ)**, εάν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **Λάθος (Λ)** εάν η πρόταση είναι λανθασμένη:

1. Προς το τέλος του 18^{ου} αιώνα και στις αρχές του 19^{ου} άνοιξαν οι δρόμοι προς την Αμερική.
2. Η Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε το 1841 και πρώτος διοικητής της υπήρξε ο Γεώργιος Σταύρου.
3. Με το αγγλικό κόμμα συμπαρατάχθηκαν πρόκριτοι, στρατιωτικοί, λόγιοι και έμποροι που είχαν σπουδάσει ή διαμείνει στη Δυτική Ευρώπη.
4. Μέχρι τη δεκαετία του 1870 το κράτος αποτελούσε τον κύριο εργοδότη, που εξασφάλιζε θέσεις εργασίας στο δημόσιο.
5. Το τρικουπικό κόμμα υποστήριζε μια αργή οικονομική ανάπτυξη που θα βασιζόταν σε παραδοσιακές παραγωγικές δραστηριότητες.

Μονάδες 5**ΘΕΜΑ Β**

B1. Να παρουσιάσετε τις δραστηριότητες των Ελλήνων του εξωτερικού κατά τον 19^ο αιώνα και πώς οι ίδιοι αντιμετώπιζαν το νεοσύστατο ελληνικό κράτος.

Μονάδες 10

B2 α. Ποιες κοινωνικές τάξεις και ομάδες απογοήτευσε η αποτυχία του προγράμματος Τρικούπη για ένα σύγχρονο κράτος και για ποιους λόγους; (10 μονάδες)

B2 β. πως επηρέασε ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 τις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις της χώρας; (5 μονάδες)

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ**ΘΕΜΑ Γ**

Γ1. Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε:

- α.** τις συνθήκες της ελληνικής κοινωνίας του Μεσοπολέμου που κατέστησαν αναγκαίες τις μεγάλες επενδύσεις στις υποδομές του κράτους (μονάδες 13) και
- β.** να αναφερθείτε στις εταιρείες που ανέλαβαν να υλοποιήσουν αυτές τις επενδύσεις. (μονάδες 12)

Μονάδες 25**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**

Η ελonoσία, αποτέλεσμα της απουσίας κάθε προσπάθειας αποξήρανσης των ελών των Νέων Χωρών, σε άλλες δε περιπτώσεις της εγκατάλειψης των αποστραγγιστικών έργων, αποτελούσε παράγοντα ανασχετικό της καλλιέργειάς τους, συνάμα δε και παράγοντα με υψηλό δημογραφικό και κοινωνικό κόστος για τους πληθυσμούς της χώρας, αλλά και για τις οικονομίες πολλών περιοχών της. Το πρόβλημα που αντιμετώπιζαν οι Νέες Χώρες σε πολύ μεγαλύτερη έκταση σε σύγκριση με την Παλαιά Ελλάδα.

Ο Γεώργιος Μόδης, δημόσιος υπάλληλος την περίοδο που εξετάζουμε και αργότερα βουλευτής των Φιλελευθέρων, εξαιρετικός γνώστης των Νέων Χωρών, έγραφε για το θέμα αυτό: «Οι Ελληνικοί κάμποι ήσαν νοσογόνες εστίες και το καλοκαίρι και το φθινόπωρο οι περισσότεροι αγρότες μας κείτονταν άρρωστοι [...] Το 1916-1918 Γάλλοι και Άγγλοι είχαν στο Μακεδωνικό μέτωπο μεγαλύτερες απώλειες απ' την ελonoσία παρά απ' τα εχθρικά βλήματα».

Για το ίδιο θέμα γράφει πάλι ο Γ. Δεκάζος:

Οι ελώδεις πυρετοί, καίτοι εν τη πόλει Ναούση δεν επιφέρουσι μεγάλας ζημίας λόγω της μεγάλης κλίσεως του εδάφους, ένεκα της οποίας δυσκόλως σχηματίζονται μικρά έλη, και της καλλιτέρας σχετικώς διαίτης του πληθυσμού, εν τούτοις όμως εις τα χωρία τα μέγιστα συμβάλλουσιν ούτοι εις την εξασθένησιν του οργανισμού των γεωργικών εργατών, διότι πανταχού υπάρχουν ρέοντα ύδατα δημιουργούντα μικρά έλη.

Κωστής Κώστας, Ο Πλούτος της Ελλάδας. Η ελληνική οικονομία από τους βαλκανικούς πολέμους μέχρι σήμερα, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2018, σελ. 50-51.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Ιλ3Α(ε)****ΚΕΙΜΕΝΟ Β**

Η εκτέλεση μεγάλων εγγαιοβελτιωτικών- αντιπλημμυρικών έργων ήταν απαραίτητη για την επέκταση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και τη βελτίωση των αποδόσεων στις πεδιάδες της Μακεδονίας, που συχνά κατακλύζονταν από τα νερά των ποταμών. Έτσι το 1926, επί Θ. Παγκάλου, και το 1928, επί Βενιζέλου, υπογράφηκαν δύο συμβάσεις με εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων: την American Foundation Co, που ανέλαβε τη μελέτη και την εκτέλεση των έργων στην πεδιάδα της Θεσσαλονίκης, και τη John Monks & Sons- Ulen & Co για τις πεδιάδες Σερρών και Δράμας. [...] Παρά την έλλειψη συμπληρωματικών αντιπλημμυρικών ή και αρδευτικών έργων σε αυτές τις περιοχές, η επέκταση και οι αυξητικές επιδόσεις της γεωργικής παραγωγής, σε συνδυασμό με τον περιορισμό των εστιών της ελonoσίας, μάλιστα του αγροτικού πληθυσμού, επιβεβαίωσαν τον χαρακτηρισμό των έργων αυτών ως μιας από τις σημαντικές κληρονομίες του Μεσοπολέμου.

Χριστίνα Αγγριαντώνη- Γεωργία Πανσεληνά, «Η ελληνική οικονομία, Διεθνής κρίση και εθνικός προστατευτισμός», **Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770- 2000**, τόμος 7,

Αθήνα 2003, σελ. 125-126.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Τα σημαντικότερα έργα αυτής της κατηγορίας αφορούσαν κατ' αρχήν την πρωτεύουσα, όπου η ραγδαία πληθυσμιακή αύξηση είχε σωρεύσει προβλήματα και δυσλειτουργίες. Από το 1922 η Αθήνα ζούσε με περιορισμούς στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, ενώ η λύση στο πρόβλημα της ύδρευσης εκκρεμούσε από τον 19ο αιώνα. [...] Ο όμιλος Power ίδρυσε τη Γενική Ελληνική Εταιρεία και τις Ηλεκτρικές Εταιρείες Παραγωγής και Διανομής (που συνενώθηκαν έπειτα στην ΗΕΑΠ) καθώς και την Ηλεκτρική Εταιρεία Μεταφορών. [...] Και το δεύτερο σημαντικό έργο για την Αθήνα, το δίκτυο ύδρευσης με το φράγμα του Μαραθώνα, δρομολογήθηκε από την κυβέρνηση Μιχαλακοπούλου, η οποία υπέγραψε τη σχετική σύμβαση που τελικά επικυρώθηκε από τον Πάγκαλο τον Αύγουστο του 1925. Το φράγμα του Μαραθώνα ολοκληρώθηκε το 1929. [...] Το ενδιαφέρον για υδροηλεκτρικά έργα στην Ελλάδα δεν έσβησε τα επόμενα χρόνια. Το 1929 η ιταλική CIBE ίδρυσε μαζί με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και την Hellenic & General Trust την εταιρεία «Γαλιλαίος», η οποία ανέλαβε την αξιοποίηση των υδάτων της Στυφαλίας, χωρίς όμως να προχωρήσει στο έργο λόγω της κρίσης.

Χριστίνα Αγγριαντώνη- Γεωργία Πανσεληνά, «Η ελληνική οικονομία, Διεθνής κρίση και εθνικός προστατευτισμός», **Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770- 2000**, τόμος 7,

Αθήνα 2003, σελ. 130-131.

ΘΕΜΑ Δ

- Δ1.** Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται να αναφερθείτε:
- α.** στα κυριότερα χαρακτηριστικά των αντιβενιζελικών κομμάτων (μονάδες 15) και
 - β.** στον προσανατολισμό και τις θέσεις του θεοτοκικού κόμματος (μονάδες 10)

Μονάδες 25**ΚΕΙΜΕΝΟ Α****Τα αντιβενιζελικά κόμματα**

Αυτή η στάση είχε βαρυσήμαντες συνέπειες για τις αντιπαραθέσεις μεταξύ των κομμάτων. Οι αντιβενιζελικοί είτε δεν συνελάμβαναν το μέλλον είτε το συνελάμβαναν μόνο μερικά, πολύ αδύναμα ή συγκεχυμένα ως στόχο. Έτσι ο προγραμματικός τους λόγος παρέμενε στενότερα συνδεδεμένος με την άμεση πραγματικότητα, αναφερόμενος σε εγγύτερους στόχους, σε συγκεκριμένα κακώς κείμενα, στις θυσίες των θυμάτων της φιλελεύθερης πολιτικής. Γι' αυτό οι Φιλελεύθεροι αποκόμιζαν την εντύπωση μικροπρεπών, μεμψίμοιρων αντιδραστικών δίχως φαντασία – μια υπόθεση που κάθε άλλο παρά συνέβαλλε στην αντικειμενική συζήτηση και στο να λαμβάνονται υπόψη οι ομάδες και τα συμφέροντα που εκπροσωπούσαν οι αντιβενιζελικοί. Όταν έχεις ευρύτερες και ακριβέστερες παραστάσεις για το μέλλον, μπορείς να δρας βάσει σχεδίου, έχεις περισσότερο θάρρος να παραβλέπεις πολλά, να αγνοείς ιερές αξίες, και οι Φιλελεύθεροι παρουσίασαν στους Έλληνες σύντομα τις επιτυχίες και τους κινδύνους αυτής της πολιτικής. Οι αντιβενιζελικοί, αντίθετα, έδιναν σε κρίσιμες καταστάσεις μάλλον την εντύπωση αμηχανίας, και αυτό με τη σειρά του ενίσχυε την υποψία της ανικανότητας. Τέλος, ο αντιβενιζελισμός των «παλαιών» κομμάτων προϋπέθετε ουσιαστικά την κυβερνητική πολιτική των Φιλελευθέρων· ήταν, όπως μαρτυρεί και το όνομά του, κατά κάποιον τρόπο γέννημα του βενιζελισμού, απάντηση στην πρόκληση: μια απάντηση ζημιωμένων ή επισφαλών συμφερόντων και μια ιδεολογική απάντηση. Αυτό όμως συνεπαγόταν μακροπρόθεσμα ότι ενισχύονταν στοιχεία παραδοσιολατρίας, ακόμη και αντιδραστικά στοιχεία, ότι οι επιλογές στρέφονταν περισσότερο κατά της κυβέρνησης, ότι τα κόμματα εκκινώντας από την αντίθεση έτειναν περισσότερο προς τα δεξιά.

Gunnar Herring, **Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936**, τόμος Β΄, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2004, σσ. 819-820.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Ιλ3Α(ε)****ΚΕΙΜΕΝΟ Β**

Η συντηρητική αντίληψη του θεοτοκικού κόμματος για την κοινωνία και το διαφορετικό πολιτικό ύφος μπορεί να χώριζαν τους Θεοτοκικούς από τους Φιλελεύθερους- στα πρακτικά ζητήματα όμως η απόσταση ήταν πολύ μικρότερη από εκείνη μεταξύ των Φιλελευθέρων και των Ραλλικών. Οι Θεοτοκικοί ήθελαν να βελτιώσουν τη φιλελεύθερη πολιτική, να διορθώσουν τα λάθη του Βενιζέλου. Τα δύο κόμματα συμφωνούσαν για τη συγκέντρωση όλων των δυνάμεων στον εξοπλισμό, ζήτημα για το οποίο ειδικά ο Θεοτόκης τόσα είχε προσφέρει· ενστάσεις υπήρχαν όμως κατά της δημοσιονομικής πολιτικής και της διαμόρφωσης του προϋπολογισμού. Το πρόγραμμα του κόμματος στην κοινωνική πολιτική ήταν επίσης μετριοπαθές. Οι Θεοτοκικοί επέκριναν τον Βενιζέλο, επειδή με το ένα χέρι μοίραζε υποσχέσεις στους «πλουτοκράτες» και με το άλλο στους εργάτες· ο Θεοτόκης υποσχόταν φορολογικές ελαφρύνσεις για τα χαμηλά εισοδήματα και τους αγρότες, τόνιζε όμως ταυτόχρονα ότι με τους νόμους για την προστασία της εργασίας η κυβέρνηση δημιουργούσε «ορέξεις» τις οποίες δεν μπορούσε να ικανοποιήσει. Σε σχέση με τα δικαιώματα της απεργίας, ο Θεοτόκης υποστήριζε κατά βάση τις ίδιες θέσεις με τον Βενιζέλο και το υπερασπιζόταν ως στοιχείο της ελευθερίας των συμβάσεων· θεωρούσε ωστόσο τους εργατικούς αγώνες καταστροφικούς, επειδή η οικονομία ήταν αδύναμη. Στην εξωτερική πολιτική ο Θεοτόκης ενθάρρυνε το 1912 την κυβέρνηση να συμμετάσχει στον πόλεμο στο πλευρό της Ιταλίας, συμφώνησε όμως αργότερα με τον Ράλλη στην καταρχήν κριτική της πολιτικής συμμαχιών, της εισόδου της Ελλάδας στον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο και στην ειρήνη του Βουκουρεστίου.

Gunnar Herring, **Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936**, τόμος Β΄, ΜΙΕΤ

Αθήνα 2006, σελ. 828.